

Fővárosi Ítéltábla
15.Gf.40.016/2024/8.

Felperes: Felperes1 (cím1)

Alperes: Alperes1 (Cím3.)
Alperes képviselője: dr. Baracz Vilmos ügyvéd (Cím16)

A per tárgya: a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló vezetői felelősség megállapítása

Elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék
Fellebbezéssel támadott határozat száma: 16.G.40.252/2021/73-I. számú ítélet

Fellebbezést benyújtó fél: alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, azzal a pontosítással, hogy az alperes a megállapított vagyonszőkenés összegének erejéig felel a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett, de ott meg nem térő hitelezői követelések kielégítéséért.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 18.000 (Tizennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket oly módon, hogy azt az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételei számla javára az esedékesség napjáig befizeti.

Az ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy a fizetendő illeték az ítélet jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé; az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájának száma: 10032000-01070044-09060018.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság a 73-I. sorszámú ítéletével megállapította, hogy az alperes mint a cégl „f.a.” (a továbbiakban: adós) vezető tisztségviselője, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona 16.000.000 forint összeggel csökkent. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 679.000 forint perköltséget, valamint az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül a Magyar Állam javára a 10032000-01070044-09060018 számú eljárási illeték bevételi számlára 36.000 forint kereseti illetéket.

[2] Ítélete indokolásában – összefoglalva – az alábbiakat rögzítette:

[3] A 2016. november 3. napjával bejegyzett adós gazdasági társaság 2020. július 1. napjától felszámolás alatt állt, amely eljárás 2021. október 7. napjával fejeződött be a törlésével. Az adós egyedüli tagja és ügyvezetője az alperes volt a társaság alapításától a törléséig.

[4] Az adós 2017. december 31. napján kimutatott forgóeszközeinek (likvidde tehető eszközeinek) értéke 9.601.000 forint volt, pénzeszközeit 8.577.000 forint összegben tartotta nyilván, melyek meghaladták a 7.678.000 forintban kimutatott kötelezettségeit.

[5] Az adósnak 2018. december 31. napján összesen 1.972.658 forint felhalmozott adó- és járuléktartozása, 550.442 forint szállítói tartozása, 5.271.918 forint kapott előlege volt, azaz összesen 7.795.018 forint kötelezettséget mutatott ki a 2018. évi mérlegében, 10.561.000 forint értékű forgóeszközzel szemben, melyből 10.541.000 forint pénzeszközt tartott nyilván, a saját tőkéje 3.717.000 forintot tett ki.

[6] Az adós 2019. január 14. napjától fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. A 2019. december 31. napján kimutatott forgóeszközeinek értéke 3.644.000 forint volt, ebből 844.000 forintot képviselt a pénzeszköz, 2.800.000 forintot a követelés, melyekkel szemben 7.646.000 forint nyilvántartott kötelezettsége állt, a saját tőke -3.864.000 forint volt.

[7] Az alperes és az adós 2019. január 14. napjával „támogatási szerződést” kötöttek, melyben az adós 11.000.000 forint megfizetését vállalta az alperes részére, annak kutatási tevékenysége támogatására. A 2019. június 28. napján kötött újabb támogatási szerződésük értelmében az adós további 5.000.000 forint megfizetését vállalta az alperes részére, szintén annak kutatási tevékenysége támogatására. Az adós társaság 2019. január 14. napján 11.000.000 forint készpénzt adott át az alperesnek, amivel 104.455 forintra csökkentette a házipénztár állományát. Az adós 2019. június 28. napján további 5.000.000 forint támogatást folyósított az alperesnek.

[8] A bíróság az adós felszámolását hitelezői kérelemre, 2020. július 1. napjával rendelte el, melyben a felperes 12.539.038 forint hitelezői igényt jelentett be. Követelését a felszámoló 40 napon belül bejelentett hitelezői igényként nyilvántartásba vette.

[9] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg: az alperes mint az adós társaság ügyvezetője, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona 16.000.000 forinttal csökkent;

valyilagosan pedig azt, hogy az alperes mint az adós társaság ügyvezetője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsította.

[10] A felperes a keresetének jogcímeiként a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdését jelölte meg.

[11] Előadta, hogy álláspontja szerint az adós a 2017. évi beszámolójának adatai szerint, továbbá az ellene 2018. évben indult több fizetési meghagyásos és végrehajtási eljárásra is figyelemmel, már 2018. január 1. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Lényegében folyamatosan fennálló adótartozása volt 2018. január 1. napjától, amit az adóhatóság felszólítása és a társaság adófolyószámla-kivonata igazol. Ilyen körülmények között az alperesnek mint az adós cég ügyvezetőjének, elvárható gondosság mellett már ebben az időpontban látnia kellett, hogy az adós nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

[12] A felperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének kezdő időpontját másodlagosan 2018. május 8. napjában jelölte meg. E körben hivatkozott arra, hogy jómaga és házastársa, valamint az adós cég között 2016. december 7. napján létrejött kivitelezési szerződést a felperes az adós cég többszörös, súlyos szerződésszegése miatt, 2018. május 8-án felmondta, aminek következtében az adós körülbelül 45.000.000 forint árbevételről esett el, ezáltal a gazdasági helyzete megrendült és fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került. A felperes aláhúzta, hogy a támogatási szerződések az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően kötöttek, melyek tárgya az volt, hogy az adós (Támogató) pénzügyileg finanszírozza az alperes (Támogatott) „által elvégzett kutatási, fejlesztési tevékenységek anyagi hátterét, így például, de nem kizárólagosan: (i) a kísérletekhez, fejlesztésekhez szükséges anyagokat, festékeket, faanyagokat, egyebeket (ii) a szükséges eszközöket, gépeket bérleti szerződés vagy egyéb módon biztosítva (iii) biztosítja a kutatás, fejlesztés helyszínét, helyiségét (iv) finanszírozza a támogatott által elvégzett munkaórák ellenértékét (v) finanszírozza a szabadalmaztatási eljárás költségeit.”.

[13] A felperes álláspontja szerint ezen támogatási szerződések mögött valódi üzleti akarat nem volt, az alperes ellenszolgáltatás nélkül utalt át jelentős összegeket az adós társaság vagyonából saját maga részére, ahelyett, hogy a fizetéseképtelen helyzetben lévő adós cég hitelezőinek kielégítésére fordította volna az adós vagyonát. A támogatási szerződésekben foglalt összegek kifizetésének igazolására pénztárbizonylatokat csatolt. Érvéle szerint e kifizetésekkel okozati összefüggésben az adós cég vagyona 16.000.000 forinttal objektíve csökkent. Hangsúlyozta, hogy a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által működtetett kereső szolgáltatás alapján nem található semmilyen, az alpereshez köthető bejegyzés, az alperes semmiféle szabadalmazható munkát nem végzett el, találmánya nincs. Az adósnak a Budapest Környéki Törvényszék ügyszám16. számú végzésével befejeződött felszámolása során a vagyona még a várható felszámolási költségek fedezetére sem volt elegendő, a bejelentett hitelezői igények teljes mértékben kielégítetlenek maradtak, ami egyértelműen az alperes Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti vezetői eljárásának tudható be.

[14] A felperes hivatkozott arra is, hogy az alperes a felperes felmondását követően lényegében azonnal, nyilvánvalóan az adós cég kilátástalan pénzügyi helyzetét és fizetéseképtelenségét látva, új társaságot alapított, a cég2-t, melybe átmenekítette az adós cég még meglévő, árbevétel termelő szerződéseit.

[15] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[16] Vitatta a felperesnek az adós felszámolásában bejelentett hitelezői igényét, mert az a Budakörnyéki Járásbíróság ügyszám3. számú jogerős ítéletében megítélt 2.698.000 forint tőkét és járulékait jelentősen meghaladja.

[17] Vitatta továbbá, hogy a felperes felmondásával az adós 45.000.000 forint árbevételről esett volna el, figyelemmel a bevétellel szemben felmerülő kifizetésekre, így a munkadíjakra, anyagköltségre, az alvállalkozók díjára. Álláspontja szerint az építőiparban bekövetkezett rendkívüli áremelkedések miatt a projekt nem ért volna el pozitív eredményt a vállalási ár megemlése nélkül. Állította, hogy az adós társaság 2018. május 8. napján nem volt fizetéseképtelen helyzetben, a felperesi felmondás nem teremtett ilyen körülményt az adósnál. E körben utalt a felperes által az adós ellen benyújtott felszámolási kérelem elutasítására, valamint arra, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által az adóssal szemben 2018. május és 2019. május között indított négy végrehajtási eljárás közül 2020. júliusában mindössze egy volt folyamatban. Hangsúlyozta, hogy az adós tartozásai mindvégig 1.800.000 forint alatt maradtak, ami álláspontja szerint a magyar gazdasági életben nem szembetűnő és nem szokatlan, s nem jelentette az adós társaság fizetéseképtelenségét, illetve fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét.

[18] Véleménye szerint az adós társaság 2020. június 30. napjával vált fizetéseképtelenné, ami az építőanyagárak drasztikus emelkedésére, a munkaerőhiányra, továbbá az adós kintlévőségeire vezethető vissza.

[19] Tagadta, hogy a támogatási szerződés mögött ne lett volna valódi akarat.

[20] Állította, hogy az alperes rendelkezik valódi, használható szabadalommal, ami azt a célt szolgálta volna, hogy az adós cég piaci pozícióját javítsa, bevételét növelje, csak a levédetés nem történt meg. Szakértői bizonyítást indítványozott a szabadalom fennállásának, valamint annak használhatósága és értéke tisztázására. Hangsúlyozta, hogy ezeket a szerződéseket sem a felperes, sem a felszámoló nem támadta meg, azok jelenleg is érvényesek.

[21] Tagadta azt is, hogy az adós és a cég2 között a felperes által hivatkozott kapcsolat állt volna fenn, állítása szerint a két cég tulajdonosi szerkezete és működése is élesen elkülönült egymástól.

[22] A felperes a perben kirendelt szakértő által a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére meghatározott időpontot elfogadta, a szakvéleményt mint aggálytalant a bíróságtól elfogadni kérte.

[23] Az alperes a szakértői véleményben foglalt megállapításokat vitatta, álláspontja szerint az adós adó- és járuléktartozásai nem veszélyeztették a cég fizetőképességét, a szakértő által meghatározott 2019. január 14. napjának ellentmond, hogy az adós cég 2020. közepéig működött. A szakvélemény nem vizsgálta a 2019. január 14. és 2020. június 30. közötti időszakban meglévő megrendelések összességét, így a bevételkimutatás nyilvánvalóan nem a valós állapotot tükrözi és nem a társaság tényleges pénzügyi helyzetét mutatja. Ugyanakkor nem fogalmazza meg, hogy az alperesnek mikor kellett felismernie a cég csődközeliségét. Az, hogy a szakértő által megállapított dátummal rekonstruálható a cég likviditási nehézségeinek kezdete, nem jelenti, hogy az alperes ekkor előre láthatta a fizetéseképtelenségi helyzetet, amely időpontot követően a cég még teljes évet működött és gazdálkodott. A szakértő figyelmen kívül hagyta a 2019. évben bekövetkezett ár- és bérrobbanást, amelyet teljes egészében az adósnak kellett viselnie. Mindezek miatt az alperes álláspontja szerint egyrészt a szakértői vélemény kiegészítésre szorul, másrészt a kereset alaposságát nyilvánvalóan nem támasztja alá.

[24] A felperes a szakvélemény kiegészítését nem látta szükségesnek, mert a szakértő a bíróság által feltett kérdésekre a választ megadta és azt szakértői módszerekkel le is vezette.

[25] Az elsőfokú bíróság a döntése jogi indokolása keretében idézte: a Cstv. keresetlevél előterjesztésekor hatályos 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy – az adós nevében – a felszámoló a felszámolási eljárás alatt keresettel kérheti a 6. § szerint illetékes bíróságtól annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el, és ezzel okozati összefüggésben a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat; a (3) bekezdés értelmében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy – az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett – látniuk kellett, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket; a (4) bekezdés úgy rendelkezik, hogy mentesül a felelősség alól a vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

[26] Leszögezte: a felperes cégekivonattal igazolta, hogy az alperes az adós felszámolásának kezdő időpontját megelőző három évben a cég vezető tisztségviselője volt, ezt a tényt az alperes sem vitatta; a pert a felperes az adós társaság hitelezőjeként indította. A felperes indítványára tekintettel kirendelt igazságügyi szakértő az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkezésének időpontját 2019. január 14. napjában határozta meg. A szakértői vélemény szerint az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét a 2019. január 14. napi 11.000.000 forint kifizetés idézte elő, ettől kezdve az adós kötelezettségei többszörösen meghaladták az árbevételeit, majd a vagyont a 2019. június 28. napján történt 5.000.000 forint kifizetés tovább csökkentette.

[27] A szakértői véleményt mint aggálytalant, az ítélezése alapjául elfogadta, mivel az a releváns könyvelési adatok feltüntetése mellett választ adott a feltett kérdésekre, az alkalmazott szakértői módszert, a levont következtetéseket alátámasztotta. A szakvéleményhez feldolgozott adatok alapjául a társaság könyvelési iratai szolgáltak, melyeket az alperes adott át a felszámolónak. Ezért a törvényszék az alperes szakértői vélemény kiegészítésére irányuló bizonyítási indítványának nem adott helyt.

[28] A törvényszék az alperesnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felismerése hiányával való védekezése kapcsán rámutatott: nincs jelentősége, hogy az alperes erre – akár gazdasági ismeretek hiányából, akár más okból – nem volt képes, a kérdés a vezető tisztségviselői tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mércéje alapján ítélandó meg.

[29] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát követően kifejtett alperesi magatartások kapcsán a törvényszék aláhúzta: a felperessel kötött vállalkozási szerződés felmondása, a cég2-be történő, felperes állítása szerinti kiszervezés, a szakértői véleményben megállapított fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2019. január 14. napi beálltát megelőzően bekövetkezett események voltak, így azok vizsgálatát mellőzte.

[30] A támogatási szerződéseket illetően kiemelte, hogy az alperes nem vitatta sem a szerződések létrejöttét, sem azt, hogy a szerződések szerinti összegeket a társaság kifizette. Az alperes nem vitatta továbbá, hogy nem rendelkezik bejegyzett szabadalommal, s csupán

állította, de nem bizonyította, hogy vagyoni értékkel bíró szabadalma lenne. Ennek az alperesi felelősség szempontjából egyébként sincs jelentősége, mert a vezető tisztségviselőnek a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a hitelezői érdekek figyelembevételével kell eljárnia, amely követelménynek nyilvánvalóan nem felel meg, ha a saját magánvagyonára javára teljesít kifizetést, az általa képviselt társaság és saját maga mint magánszemély között létrejött szerződés alapján. Ezért elutasította az alperes szakértői bizonyításra irányuló indítványát. Rámutatott: felróható magatartás, ha a vezető tisztségviselő észszerűtlen döntést hoz, a kockázatvállalása indokolatlan [BH2022. 269., BH2020. 244.]. Álláspontja szerint az alperes és az adós társaság között létrejött támogatási szerződések és azok alapján az alperes részére két részletben történt, összesen 16.000.000 forint kifizetése kifejezetten vagyonkimentésre irányuló magatartásként értékelhető. Az adós akkori pénzügyi helyzete mellett az alperesnek vezető tisztségviselőként, elvárható gondosság mellett fel kellett ismernie, hogy az adós vagyonából 2019. január 14. napján 11.000.000 forint, majd 2019. június 28. napján további 5.000.000 forint kifizetése a társaság likviditását és szolvenciáját egyaránt jelentősen rontja, vagyonát csökkenti, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben a társaság hitelezőinek érdekeivel ellentétes. Az ügyben meghallgatott tanúk – tanú4, tanú3, tanú5 – vallomásaikban egybehangzóan állították, hogy 2018 évben rendkívüli áremelkedés állt be, ami miatt a társaság a vállalt áron nem tudta teljesíteni a szerződéses kötelezettségeit. Az alperesnek ebben a helyzetben nem a saját javára történő kifizetésről kellett volna intézkednie, hanem a likviditási gondokkal küszködő társaság hitelezőinek érdekeit előtérbe helyezve, arról gondoskodnia, hogy a társaság kötelezettségállománya csökkenjen, likviditása fennmaradjon.

[31] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyont összesen 16.000.000 forinttal csökkentette.

[32] Tekintettel arra, hogy a felperes vagyonsökkenésre alapított keresetét teljes egészében alaposnak találta, a törvényszék a hitelezői követelések teljes mértékben történő kielégítésének más okból történő meghiúsulására épített felperesi keresetet nem vizsgálta, hozzátéve, hogy a „más ok” csak a vagyonsökkenésen kívüli ok lehet, a felperes ugyanakkor e tekintetben is a társaság vagyonának 16.000.000 forinttal való csökkenésére hivatkozott, ettől eltérő más okot meg sem jelölt.

[33] Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes fellebbezéssel támadta, elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan „az ítélet alapjául szolgáló tényállás felderítetlenségére figyelemmel az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását” kérte.

[34] Jogorvoslati kérelmét azzal indokolta, hogy az ítélet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 346. § (5) bekezdése tükrében jogszabálysértő, mert a törvényszék az alperes szakértői bizonyításra vonatkozó, kiegészítői szakértői vélemény beszerzésére irányuló indítványát mellőzte és ennek nem adta érdemi indokolását, továbbá a Pp. 263. § (1) bekezdésére figyelemmel azért is, mert a tényállást hiányosan állapította meg és abból téves következtetést vont le.

[35] Álláspontja szerint ugyanakkor az ítélet sérti a Cstv. 33/A. § (1) és (3) bekezdését, mert a törvényszék a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontján túl, nem foglalkozott azzal, hogy a jogszabály ezzel összefüggésben megköveteli az alperes személyes felelősségének fennállását – kvázi vétkességét –, s az ezzel kapcsolatos tényállási elemek felderítését kifejezett indítvány ellenére mellőzte. E körben figyelmen kívül hagyta azt a releváns tény, hogy az alperes építési vállalkozó, pénzügyi ismeretekkel, közgazdasági ismeretekkel nem rendelkező, ezért külsős könyvelő céget bízott meg a cég könyvelésével. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felismerését illetően az alperestől

elvárható gondosságot a kőműves szakmunkás végzettségéhez viszonyítva kell megítélni, a pénzügyi ismeretei nem mérhetők össze egy könyvszakértőével.

[36] Aláhúzta: a szakértő a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését a felszámolás elrendelésénél másfél évvel korábbi időpontra tette és csupán valószínűsítette, egyúttal a felperes által megjelölt időpontot tényyszerűen cáfolta. Mindezt a törvényszék ugyancsak nem vette figyelembe, ahogy az építőiparban bekövetkezett, előre nem látható mértékű árrobbanást sem.

[37] Az alperes kiemelte: nem fogadta el a szakértő által a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére megjelölt időpontot és fenntartotta, hogy az elsőfokú eljárásban általa ezzel kapcsolatban megfogalmazott aggályok a szakértői vélemény kiegészítésével lennének tisztázhatók.

[38] Kifejtette, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel az elsőfokú bíróságnak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három év szakértői vizsgálatát kellett volna elrendelnie, s így a szakértőnek folyamatában, a 2017-2018-2019. üzleti éveket összességében is értékelnie. A 2018-2019. üzleti évek és 2020. első félévének vizsgálata esetén pedig az elsőfokú bíróságnak figyelembe kellett volna vennie a megváltozott piaci körülményeket, amelyeket nem lehetett előre látni és amelyek alapvetően kihatottak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére. Ennek vizsgálatára és megállapítására a kirendelt szakértőnek megvolt a szükséges kompetenciája.

[39] Az alperes a Székesfehérvári Törvényszék honlapján található tanulmányra hivatkozással hangsúlyozta: az alperes vétkességének vizsgálata szükséges lett volna, s amennyiben nem marad el, az alperes szubjektív felelőssége nem lett volna megállapítható.

[40] A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[41] Fellebbezési ellenkérelme szerint egyetértett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással és az abból levont jogi következtetéssel.

[42] A fellebbezésben írtakra vonatkozóan mindenekelőtt észrevételezte: nem egyértelmű, hogy az alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítéletet részben vagy egészben kéri megváltoztatni, míg a másodlagos fellebbezési kérelmében megjelölt ok – a tényállás felderítetlensége – nem ad alapot hatályon kívül helyezésre.

[43] Az ügy érdemében az alperes pénzügyi ismereteinek hiányára való hivatkozást alkalmatlan védekezésnek tartotta, ami lényegében lehetetlenné tenné a Cstv. 33/A. §-a jogintézményének alkalmazását. A számviteli szabályoknak megfelelő működés az ügyvezető felelőssége, függetlenül attól, hogy a könyvelést ténylegesen egy külső megbízott végzi-e. Mindazonáltal a felperes által csatolt e-mailek szerint az adós társaság könyvelője több alkalommal is jelezte az alperesnek a felmerült fizetőképességi problémákat, tehát az alperesnek tudomása volt a társaság pénzügyi helyzetéről.

[44] Aláhúzta: a perben kirendelt szakértő egyértelműen megállapította, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete legkésőbb 2019. január 14. napján bekövetkezett, az alperes által saját maga részére történt készpénzkifizetéssel. Az elsőfokú bíróság tehát az ítélete [58]-[59] pontjaiban helyes álláspontot fejtett ki.

[45] Az építőipari piac változásaira való alperesi hivatkozást a felperes irrelevánsnak nevezte, mely álláspontjához részletes magyarázatot fűzött.

[46] Kiemelte: az elsőfokú bíróság megfelelően megindokolta, hogy miért mellőzte a szakértői vélemény kiegészítése iránti alperesi indítvány teljesítését.

[47] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti hároméves időszakról kifejtette: ez csupán azt jelenti, hogy annak a vezető tisztségviselőnek a felelőssége vizsgálható, aki a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet megelőző három évben képviselőként járt el.

[48] Hangsúlyozta: az alperes a saját maga részére egy fiktív, azóta sem létező és bejegyzett szabadalmi kutatásra teljesített 16.000.000 forint kifizetésével egyértelműen nem a tőle elvárható módon, a hitelezőkre kifejezetten hátrányosan járt el, ami egyértelműen megalapozza a felelősségét. E kifizetéssel az alperes nem számolt el, adót nem fizetett utána.

[49] A felperes végül utalt arra, hogy bár valóban más időpontot jelölt meg a keresetében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésére, mint a szakértő, azonban a perfelvétel során tisztázódott, hogy ennek megállapítása szakértői kompetencia. A szakértői vélemény attól még nem aggályos, hogy azt az alperes annak tartja, mert rá nézve kedvezőtlen megállapításokat tartalmaz.

[50] Az alperes a felperes fellebbezési ellenkérelmére leszögezte: a fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része ellen irányul.

[51] Hozzátette: az ítélet rendelkező része iratellenes és ellentétes a szakértői véleménnyel is, mivel a szakvélemény szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 11.000.000 forint kifizetésével állt be, aminek tükrében a törvényszék 16.000.000 forintra vonatkozó megállapítása kizárt.

[52] Tagadta, hogy a másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte volna.

[53] Kifejtette: „jogfejlesztői jogértelmezési” kérdés, hogy a Cstv. szerinti mögöttes felelősség során szükséges-e a vétkességet bizonyítani. Álláspontja szerint igen, a jó gazda gondossága követelményének megszegéséhez szükséges, hogy az ügyvezető a hitelezők érdekeit sértve, tudatosan vonja el a társaság erőforrásait. A váratlan, robbanásszerű piaci változások megállapításának a felperes véleményétől eltérően, a tényállás részének kellett volna lennie, s mivel ez okozta az adós gazdasági ellehetetlenülését, a szakértő se hagyhatta volna figyelmen kívül. Amennyiben pedig a piaci körülmények változásának vizsgálata nem képezte a szakértő feladatát, akkor a bizonyítatlanságot a felperes terhére kellett volna értékelni, mert nem tett kompetens szakértő kirendelésére indítványt.

[54] Hangsúlyozta, hogy az adós cég a számviteli előírásokat betartotta, az alperes a felszámolónak az iratokat átadta, így, ha a szakértő hiányokat tapasztalt a könyvelési iratokban, akkor ez nem értékelhető az alperes terhére. A szakvélemény nem tény, hanem csak valószínűsítés, hiszen a szakértő kifejezetten „véleményt” ad.

[55] Az alperes kutatásával kapcsolatban kiemelte, hogy nem minden kutatás jár később hasznot hajtó vagy szabadalmi védettséggel járó eredménnyel. A kutatások, fejlesztések sajátossága, hogy egyfajta kockázatuk van. A cég vezetésének kompetenciája, hogy a társaság forrásait hogyan használja fel. Az ennek során hozott téves döntése miatt a mögöttes felelősségének megállapításához azonban a vétkességére is elengedhetetlenül szükség van.

[56] Továbbra is tagadta, hogy az adós a szerződéseit a cég2-nek átadta volna.

[57] Az alperes fenti észrevételeire a felperes fenntartotta a fellebbezési ellenkérelmében foglaltakat, melyeket részben megismételt.

[58] Egyebekben arra a következőket reagálta:

[59] A törvényszék nem tért el a szakértői véleménytől, így nem tett olyan megállapítást, hogy már a 11.000.000 forint kifizetése előtt fennállt volna a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet.

[60] Az elsőfokú eljárás nem ismételhető meg az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezése nélkül.

[61] A Cstv. 33/A. § lényege veszne el, ha a vezető felelősségének megállapításához a felróhatóságot vizsgálni kellene. A Cstv. 33/A. § objektív mércét állít fel a vezető tisztségviselővel szemben.

[62] Az alperes a kutatásával kapcsolatban semmilyen érdemi okiratot nem tudott felmutatni, ami megalapozta volna a 16.000.000 forint kifizetését.

[63] A fellebbezés alaptalan.

[64] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, s abból helytálló jogi következtetésre jutott. Az ítéltábla a döntése indokaival is egyetért, ezért azokra a megisméltésük nélkül utal; a fellebbezésben foglaltakra tekintettel csupán az alábbiakra mutat rá.

[65] Az ítéltábla előjáróban rögzíti, hogy a másodfokú bíróság a Pp. Hatodik rész XXVII. fejezet 107. A másodfokú eljárásban hozott határozatok címszó alatti rendelkezések szerint a fellebbviteli eljárásban kizárólag az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezése esetén utasíthatja az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára [Pp. 380. §, 381. §, 384. § (2) bekezdés b) pont]. A Pp. 371. § (1) bekezdésének b) pontja ezzel összhangban kötelező tartalmi elemként írja elő, hogy a fellebbezésben határozott kérelmet kell előterjeszteni arra, hogy az elsőfokú ítélet kifogásolt rendelkezését vagy részét a másodfokú bíróság mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül. Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését nem kérte, s az erre irányuló szándékának hiányát kifejezetten meg is erősítette a Fővárosi Ítéltáblához 2024. április 3. napján benyújtott beadványában. Ezáltal az ítéltábla a Pp. 370. § (1) bekezdésére figyelemmel, a fellebbezés korlátai között, csupán az alperes elsődleges fellebbezési kérelme alapján bírálhatta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[66] Az ügy érdemét illetően: a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése értelmében a vezető tisztségviselő felelősségét az alapozza meg, ha a vezetői feladatait az általa vezetett gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el. A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése a vezető tisztségviselőre tehát nem ró felelősséget azért, ha az irányítása alatt álló társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerül. Ezáltal irreleváns, hogy a társaság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerüléséhez milyen okok vezettek, így a jelen perben sem volt jelentősége, hogy ebben az adósnál az alperes által hivatkozott piaci körülmények játszottak közre, avagy sem. Mindezekre tekintettel a szakvélemény nem aggályos amiatt, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerülésének okaival

– az ebben esetlegesen közreható piaci körülményekkel – nem foglalkozott. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy ezen okok vizsgálatával a lefolytatott szakértői bizonyítás kiegészítése sem volt indokolt, aminek mellőzését a törvényszék megindokolta.

[67] A vezető tisztségviselő felelőssége tehát amiatt állapítható meg, ha azt követően, hogy a gazdálkodó szervezet fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetbe kerül, a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látja el. Azt pedig, hogy a társaság fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, a saját, személy szerinti pénzügyi, közgazdasági ismereteitől függetlenül tudnia kell, mivel a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése nem csupán az az időpont, amelytől kezdve tény, hogy a gazdálkodó szervezet vezetője előre látta, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket, hanem az is, amikor ezt az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható gondosság mellett látnia kellett.

[68] Az a gondossági mérce, aminek egy gazdálkodó szervezet élén vezetői tisztséget betöltő személynek elvárhatóan meg kell felelnie, általános, mindenkre egyformán érvényes kritérium (amelynek rendeltetése a gazdálkodó szervezet, a tagok és a hitelezők védelme). Amennyiben a vezető úgy vállalja el a tisztségét, hogy a saját személyében nem rendelkezik a szükséges gazdasági, számviteli, pénzügyi ismeretekkel, akkor gondoskodnia kell arról, hogy a cégnek legyen olyan alkalmazottja, vagy megbízottja, aki a pénzügyi folyamatokat figyelemmel kíséri, értelmezi és azokról őt tájékoztatja, a vonatkozó döntéseihez adatokat szolgáltat, megfelelő információkat nyújt.

[69] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében említett, a felszámolás kezdő időpontját megelőző három év a felelőséggel érintett vezető tisztségviselők személyi körét határolja be.

[70] A törvényszék kirendelő végzése pedig – az alperes fellebbezésében kifejtett érveléssel ellentétben – nem korlátozta a szakértőt a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése szempontjából csupán a 2017. üzleti év vizsgálatára, hiszen az 51. sorszámu végzése 3. oldalán a 2. pontban kifejezetten azt tette a szakértő feladatává, hogy amennyiben (a felperes által megjelölt 2017. december 31. napján) nem állt fenn a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet, akkor állapítsa meg, hogy ez mikor következett be. A szakértő a véleményében, e kérdésre válaszolva, a későbbi üzleti évek vizsgálata alapján, a felperes állításánál későbbi időpontot állapított meg. Tekintettel arra, hogy az adós vagyonát a perbeli támogatási szerződések alapján kifizetett összegekkel csökkentő alperesi magatartások egyike sem esett a szakértő által megállapított időpont elé, az, hogy a szakértő a felperestől eltérő időpontot határozott meg, a kereset megalapozottságának kérdését nem befolyásolja.

[71] Az pedig, hogy az adós fizetésképtelenséggel fenyegető helyzetét az alperesnek teljesített 11.000.000 forint kifizetése idézte elő, és ezáltal a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontja és az adós vagyonának 11.000.000 forinttal való csökkenése azonos napra esett, nem jelenti, hogy e 11.000.000 forint vagyoncsökkenés miatt ne lehetne megállapítani az alperes felelősségét. A fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet ugyanis már az adósnak a 11.000.000 forint kifizetésére való kötelezettségvállalásával beállt, a kifizetés pedig e kötelezettségvállaláson alapult.

[72] Az alperesnek a Cstv. 33/A. § (4) bekezdése értelmében a felelőssége alóli mentesüléséhez azt kellett volna bizonyítania, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem vállalt az adós pénzügyi helyzetéhez képest indokolatlan üzleti kockázatot, illetve az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve (döntéshozó szerve) intézkedéseinek kezdeményezése érdekében.

[73] Az alperes e feltételek egyikét sem bizonyította, így a hivatkozott kutatására az adós által a részére kifizetett összesen 16.000.000 forint tekintetében sem támasztotta alá semmivel, hogy e támogatás biztosításával, az adós pénzügyi helyzetéhez képest, nem vállalt indokolatlan üzleti kockázatot. Ehhez nem elegendő az alperes fellebbezésében kifejtett az az érvelés, hogy a kutatások, fejlesztések sajátja, hogy kockázatot hordoznak. Az lett volna szükséges, hogy az alperes bizonyítsa: ez a kockázatvállalás az adós üzleti szempontjából és egyben kifejezetten az adós akkori, aktuális pénzügyi helyzetéhez képest nem volt indokolatlan.

[74] Ehhez képest az alperes még azt sem támasztotta alá, hogy egyáltalán kutatást folytatott.

[75] Az elsőfokú bírósághoz 2021. augusztus 24. napján érkezett, 9. sorszámú beadványában [2. oldal a) pont] kifejezetten úgy nyilatkozott: azt, hogy valós és használható szabadalma van, okiratokkal alá tudja támasztani; majd a 2021. december 8. napján tartott tárgyaláson [19. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal utolsó bekezdés] vállalta, hogy a szabadalmára vonatkozóan vizsgálati jegyzőkönyveket csatol. Ezek helyett a törvényszékhez 2022. január 11. napján benyújtott, 23. sorszámú beadványához csupán egy „Tűzgátlószer” címmel ellátott leírást és néhány, magyarázat nélküli fényképfelvételt csatolt, melyekről nem állapítható meg, hogy azokat ki és mikor készítette, s az sem, hogy az alperes által hivatkozott kutatáshoz kapcsolódódnának.

[76] Az alperes a kutatása bizonyítására az elsőfokú eljárásban 2021. november 24. napján előterjesztett 18. sorszámú válasziratában tanúbizonyítást is felajánlott, tanú5 és tanú3 műszaki ellenőrök, valamint tanú4 építésvezető személyében. A tanúk vallomásukban valamennyien úgy nyilatkoztak, hogy semmit nem tudnak alperesi találmányról, kísérletekről. Arról, hogy az alperesnek találmánya lett volna, tanú1 tanúnak sem voltak ismeretei.

[77] Mindezen kívül az alperes a törvényszékhez 2022. március 7. napján érkezett, 2. sorszámú beadványában foglaltak szerint nem tudott számlákat csatolni az adóstól támogatásként kapott összegek felhasználásáról, noha a 2022. február 16. napján tartott tárgyaláson [28. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal utolsó előtti bekezdés] a felperes kérdésére személyesen azt adta elő, hogy: „Azért kellett felvenni két részletben a 16 millió forintot, mert a kutatásra fordított pénzeszköz elfogyott, alapanyagokat kellett beszerezni, kísérleteztem, szerszámokat kellett legyártani, ez 9-10 millió forint körüli tétel [...] ..faanyagra, vegyi anyagra költöttem a felvett pénzeszközt... ”.

[78] Mivel a rendelkezésre álló, fenti bizonyítékok alapján az alperes által hivatkozott találmány, illetve kutatási tevékenység ténye sem volt a perben megállapítható, az elsőfokú bíróság – szakértői vizsgálat tárgyává tehető kutatás, találmány bizonyítottsága hiányában – helyesen mellőzte az alperes által a találmányával kapcsolatosan indítványozott szakértői bizonyítást, melynek mellőzése indokolására az ítéletében kitért.

[79] Az előzőekben kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a rendelkező rész pontosításával – helybenhagyta, helyes indokaira a Pp. 386. § (4) bekezdése értelmében csupán utalást téve.

[80] Az elsőfokú ítélet rendelkező része a Cstv. 33/A. § (1) és (11) bekezdésében foglaltakra figyelemmel szorult pontosításra, mivel a Cstv. 33/A. § (11) bekezdésén alapuló marasztalási per megindítását a bíróság által a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján lefolytatott perben megállapított felelősség alapozhatja meg.

[81] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a peresztes alperes a Pp. 83. § (5) értelmében maga viseli a másodfokú eljárásban felmerült költségeit.

[82] A felperes a másodfokú eljárásban költséget nem számított fel [Pp. 81. §], így ennek megtérítéséről az ítéltáblának a Pp. 82. § (1) bekezdése alapján nem kellett határoznia.

[83] Ugyanakkor a másodfokú bíróságnak a Pp. 101. § (1) bekezdése értelmében, a Pp. 102. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően rendelkeznie kellett az alperes fellebbezésével felmerült 48.000 forint fellebbezési illetékből az alperes által meg nem fizetett 18.000 forint megfizetéséről. A megfizetés módjára vonatkozó rendelkezés a 2023. január 1. napján hatályba lépett, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által megelőlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet módosításáról szóló 26/2022. (XII. 6.) IM rendeletben szereplő [1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdés, 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés] előírásokon alapul. Az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájának száma: 10032000-01070044-09060018. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

[84] Az alperes a fellebbezése benyújtásakor az eljárási illetékek megfizetésének és a megfizetés ellenőrzésének részletes szabályairól szóló, 44/2004. (XII.20.) PM rendelet 6/A. § (3) bekezdése értelmében a Fővárosi Ítéltábla Magyar Államkincstárnál vezetett illetékbevételei számlájára 48.000 forint, majd – felhívásra – a Fővárosi Törvényszék Magyar Államkincstárnál vezetett illeték-bevételei számlájára 30.000 forint fellebbezési eljárási illetéket megfizetett.

[85] A Fővárosi Ítéltábla a 44/2004. (XII.20.) PM rendelet 7. § (1) bekezdése alapján átirattal megkeresi az állami adóhatóságot a téves helyre megfizetett 48.000 forint illeték visszatérítése érdekében.

[86] Jelen eljárásban a felet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdésének v) pontja alapján tárgyi illetékfeljegyzési jog illeti meg.

[87] A felperes azonban a 44/2004. (XII.20.) PM rendelet 6/A. § (3) bekezdése alapján 2021. július 15. napján 36.000 forint elsőfokú eljárási illetéket megfizetett. Erre tekintettel a 44/2004. (XII.20.) PM rendelet 7. § (1) bekezdése alapján – amennyiben annak még nem tett eleget – az elsőfokú bíróságnak a 44/2004. (XII.20.) PM rendelet 7. § (1)

bekezdése alapján, átirattal meg kell keresnie az állami adóhatóságot a sürgősen megfizetett 36.000 forint elsőfokú kereseti illeték visszatérítése érdekében.

Budapest, 2024. május 8.

Dr. Vuleta Csaba s.k.
a tanács elnöke

Dr. Rápolti Barbara s.k.
előadó bíró

Dr. Mizerák Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
(Szénási Rita)